

**แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล
ของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2***

**GUIDELINES FOR MAKING ANNUAL OPERATION PLAN BASE ON
GOOD GOVERNANCE FOR SCHOOL IN EDUCATION NETWORK CENTER 5
JATUPOOM SRIWICHAH, UNDER NAKHON SI THAMMARAT
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2**

อรอมล โคกะทิง*, สามิตร อ่อนคง, พระมหาสุพจน์ สุมะโ

Onamon Kokathing, Samit Onkone, Phamshssupot Sumato

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6403202023@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา 2) ศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาและ 3) นำเสนอแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา การวิจัยในครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน สนทนากลุ่ม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดำเนินงานทั้งหมด 6 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ขั้นที่ 2) ประมาณการรายรับของสถานศึกษา ขั้นที่ 3) ประมาณการรายจ่ายของสถานศึกษา ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ 2) แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาล ดำเนินงานทั้งหมด 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปีตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 2) ประมาณการรายรับของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 3) ประมาณการรายจ่ายของสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ตามหลัก ธรรมาภิบาล และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการตามหลักธรรมาภิบาล 3) ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า ในการร่วมสนทนากลุ่มซึ่งทุกคนเห็นว่า มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

คำสำคัญ: การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี, หลักธรรมาภิบาล, ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the condition of making annual operation plan for school. 2) to study guidelines for making annual operation plan base on good governance for school. 3) to present the guidelines for making annual operation plan base on good governance for school. The study was qualitative research. Data were collected via in- depth interviews with 15 people involved, 5 key informants, and focus group discussion by 7 experts for analytic induction. The results of the study revealed that: The status of the preparation of the annual action plan for school has a scope of operation in 5 steps, consisting of 1) there is an analysis of the educational quality development plan for 3-5 years. 2) estimated income of schools. 3) estimated expenditures of schools. 4) analyze and determine the project according to the strategic plan. 5) drafting an action plan. 2) The guidelines for making annual operation plan base on good governance consist of 5 steps which are as follows 1) there is an analysis of the educational quality development plan for 3-5 years according to good governance. 2) estimated income of schools according to good governance. 3) estimated expenditures of schools according to good governance. 4) analyze and determine the project according to the strategic plan according to good governance. 5) drafting an action plan according to good governance. 3) The experts verified the guidelines for making annual operation plan base on good governance for school in education network center 5 Jatupoom Sriwichai under Nakhon Si Thammarat Primary educational service area of office 2 and found that regarding the focus group discussion, the guidelines have suitability, possibility and usefulness which can be applicable.

Keywords: Making Annual operation plan , The Good Governance, education network center 5 Jatupoom Sriwichai

บทนำ

การศึกษาของไทยมุ่งเน้นพัฒนาตามเป้าหมายของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 โดยส่งเสริมให้สถานศึกษามีการวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา มีการวิเคราะห์สภาพภายในและภายนอกเพื่อให้ได้ข้อสรุปในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา จะต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการศึกษา ได้แก่ ผู้แทนของครูผู้สอน ผู้แทนของคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้แทนของผู้ปกครองผู้แทนขององค์กร หน่วยงานและสถาบันตลอดจนสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมคิดร่วมจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อช่วยกันกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายเงื่อนไขและภาพแห่งความสำเร็จจรรยา (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ.2551, 2542)ครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาจะต้องมุ่งเน้นกระบวนการสร้างคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดถือเป็นแผนระยะยาวที่สถานศึกษาจะต้องใช้เป็นแนวทางสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ในการกำหนดโครงการพัฒนาในแต่ละด้านที่ตรงกับความต้องการยกระดับคุณภาพของการศึกษาของสถานศึกษาต่อไป การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

การกำหนดแผนปฏิบัติการของส่วนราชการ ต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลาและงบประมาณ ที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ และตัวชี้วัด ความสำเร็จของภารกิจ ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาจำเป็นต้องมีขั้นตอนที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่แผนที่ถูกต้อง ชัดเจนและมีคุณภาพ ขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษามีดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ขั้นตอนที่ 2) ประเมินการยอมรับของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษา ขั้นตอนที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ประโยชน์จากการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี จะทำให้สถานศึกษามีทิศทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรทางการศึกษา สามารถกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลและปัจจุบันธรรมชาติเป็นแนวคิดที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย หลักธรรมาภิบาลมีความมีความสอดคล้องเหมาะสม กับบริบทของโรงเรียนควรประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ซึ่งทั้งหมดนี้จะเป็นการบูรณาการอยู่ในการบริหารงาน ของโรงเรียนและนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ การทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ คือ เป็นคนดีคนเก่ง และคนมีความสุข (พระราชกฤษฎีกา, 2546)

ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 2 เป็นศูนย์เครือข่ายที่ตั้งอยู่ในอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีโรงเรียนที่อยู่ในศูนย์เครือข่ายทั้งหมด 20 โรงเรียน บริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละโรงเรียนไม่ได้แตกต่างกันมาก แต่ในกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละโรงเรียนยังมีเนื้อหาไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ มีรูปแบบแตกต่างกัน ขาดความเป็นเอกภาพ ขาดการวิเคราะห์ข้อมูลในการดำเนินการ ที่สอดคล้องกับการปฏิบัติ จึงทำให้แผนปฏิบัติการประจำปีไม่สอดคล้องกับตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในบางส่วนส่งผลให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามเป้าหมาย

จากปัญหาในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและขั้นตอนในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ผู้วิจัยมีแนวคิด ว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักที่เหมาะสมกับการดำเนินการในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและการนำแผนไป ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลัก ธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาจตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อนำแนวทางไปจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 5
2. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ระเบียบการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ ศึกษาค้นคว้าทางเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่มย่อย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ วิจัยเป็น 3 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิง

ลึก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ประกอบไปด้วย หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไปในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน และหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคลในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 2 คน

ขั้นที่ 2 การศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบไปด้วย ผู้อำนวยการกลุ่มนโยบายและแผนงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ศึกษาวิเคราะห์ในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไป ในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน และหัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกในการจัดทำแนวทาง

ขั้นที่ 3 การนำเสนอแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 เก็บข้อมูล โดยการจัดสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้คือแบบประเมินและแบบการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบไปรองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานงบประมาณในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานวิชาการในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานทั่วไปในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน หัวหน้ากลุ่มงานบริหารงานบุคคลในศูนย์เครือข่ายจตุภูมิศรีวิชัย จำนวน 1 คน และนักวิชาการด้านบริหารการศึกษา จำนวน 1 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยนำรายละเอียดจากการสนทนากลุ่ม นำความเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขจัดทำแบบสมบูรณ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษาสภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า

ขั้นการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี “มีการศึกษา วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เจอนไขและภาพแห่งความสำเร็จซึ่งครอบคลุมภารกิจและความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี” (ยุพดี เดชเดโช, 2565)

ขั้นการประมาณการรายรับของสถานศึกษา สถานศึกษามีการประมาณการรายรับโดยดูจากงบประมาณของสถานศึกษามีทั้งเงินงบประมาณแผ่นดินซึ่งแยกออกเป็นแต่ละงบ คือ งบบุคลากร งบดำเนินการ งบลงทุน งบอุดหนุน ซึ่งงบอุดหนุนถือว่าเป็นรายรับหลักของสถานศึกษาโดยจะได้รับตามจำนวนผู้เรียนในปีนั้น ๆ สถานศึกษามีรายรับตามจำนวนผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งจะเรียกว่า เงินงบประมาณแผ่นดิน และเงินนอกงบประมาณ ที่ได้รับจากส่วนต่าง ๆ เช่น เงินรายได้สถานศึกษา เงินบริจาคและเงินอื่น ๆ (ชินวุฒิ ช้างกลาง, 2565) ขั้นประมาณการรายจ่ายของสถานศึกษา กำหนดกรอบวงเงินค่าใช้จ่ายแต่ละปี โดยพิจารณาจากรายได้ที่เป็นเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณ แผนงบประมาณจะต้องเชื่อมโยงกับแผนกลยุทธ์ และมีผลต่อการกำหนด

แผนปฏิบัติการราชการ จึงควรมีความสมบูรณ์ครบถ้วนตามภารกิจ เพื่อให้การวางแผนงบประมาณครอบคลุมกิจกรรมสถานศึกษาแบ่งสัดส่วนค่าใช้จ่ายแต่ละปี ตามโครงสร้างกลุ่มงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการ (60%) กลุ่มบริหารงานทั่วไป (10%) และงบสำรองจ่าย (10%) (เบญจวรรณ ศรีสุกใส, 2565)

ขั้นวิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ สถานศึกษามีการศึกษาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีของปีที่ผ่านมาเพื่อรายละเอียดเกี่ยวกับกลยุทธ์ และตัวชี้วัดของกลยุทธ์ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดโครงการ การกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการ และประมาณการงบประมาณแต่ละโครงการและกิจกรรม ขั้นจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ แผนสถานศึกษาจัดทำร่างแผนปฏิบัติการโดยแบ่งข้อมูลออกเป็น ส่วน โดยส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 ทิศทางและกลยุทธ์การจัดการศึกษา ส่วนที่ 3 ประมาณการงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ส่วนที่ 4 รายละเอียดโครงการตามแผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา และส่วนที่ 5 การกำกับติดตามประเมินผลและรายงานภาคผนวก

2. สรุปผลการศึกษาร่างแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ศึกษาวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา ของสถานศึกษาว่ามี วิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส อุปสรรค) ของสถานศึกษา เน้นการมีส่วนร่วมจาก ตัวแทนครู ตัวแทนคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนผู้ปกครองซึ่งสอดคล้องกับหลัก ธรรมาภิบาล หลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม

2. ประมาณการรายรับของสถานศึกษา สถานศึกษาประมาณการรายรับจากเงินงบประมาณจัดสรรจากรัฐ โดยประกอบด้วย งบบุคลากร (เงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและค่าจ้าง) งบดำเนินการ (ค่าตอบแทน, ใช้สอยวัสดุสาธารณูปโภค) งบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) งบอุดหนุน (ค่าหนังสือเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยพื้นฐาน) ซึ่งตรงกับหลักธรรมาภิบาลหลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษาประมาณการรายรับเงินนอกงบประมาณโดยจะมีเงินสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นเงินอาหารกลางวันหรือเงินโครงการต่าง ๆ เงินรายได้สถานศึกษา ซึ่งตรงกับหลักธรรมาภิบาล หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม

3. ประมาณการรายจ่ายของสถานศึกษา สถานศึกษาศึกษาการใช้จ่ายงบประมาณปีที่ผ่านมาหรือศึกษารายงานสรุปแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อทราบงบประมาณที่ใช้จ่ายแต่ฝ่ายงานและการใช้จ่ายแต่ละโครงการ กิจกรรมและนำมาพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณปีถัดไปซึ่งสอดคล้องกับหลักการมีส่วนร่วม สถานศึกษาแบ่งสัดส่วนค่าใช้จ่ายแต่ละปี ตามโครงสร้างกลุ่มงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการ (60%) กลุ่มบริหารงานทั่วไป (30%) และงบสำรองจ่าย (10%) โดยพิจารณาจากรายได้ที่เป็นเงินงบประมาณจัดสรรจากรัฐ ตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐานและเงินนอกงบประมาณซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลหลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่าประมาณการรายจ่ายจากงานประจำตามโครงสร้างกลุ่มงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการ กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานทั่วไป แต่ละกลุ่มงานจะต้องมีการประมาณการงบประจำตามโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลหลักความโปร่งใสและหลักความคุ้มค่า

4. วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ กำหนดโครงการให้สอดคล้องกับกลยุทธ์และคัดเลือกโครงการตามความจำเป็นที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ

หลัก ธรรมชาติหลักการมีส่วนร่วมและหลักคุณธรรม แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณางบประมาณแต่ละโครงการ ให้มีความสอดคล้องกับความจำเป็นและงบประมาณที่ได้รับซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมชาติหลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใสหลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักคุณธรรมสถานศึกษาจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรมให้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ รายละเอียดในโครงการประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ คือ ชื่อโครงการ มาตรฐาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบโครงการ ลักษณะโครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ สอนกลยุทธ์ หลักการ และเหตุผล วัตถุประสงค์ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน งบประมาณ การวัดและประเมินผลและผลที่คาดว่าจะได้รับซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมชาติหลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักคุณธรรม

5. การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ มีการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 บทนำ จัดทำส่วนที่ 2 ทิศทางและกลยุทธ์การจัดการศึกษา จัดทำส่วนที่ 3 ประมาณการงบประมาณรายรับ-รายจ่าย จัดทำส่วนที่ 4 รายละเอียดโครงการ จัดทำส่วนที่ 5 การกำกับติดตามประเมินและรายงานภาคผนวก เสนอโครงการที่ได้รับพิจารณาให้ผู้มีอำนาจเห็นชอบโครงการและอนุมัติ โครงการและเรียงลำดับความสำคัญของ โครงการและแยกตามกลยุทธ์ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมชาติหลักคุณธรรม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม นำโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วรวบรวมจัดทำรูปแบบซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมชาติหลัก คุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาให้ความเห็นชอบและลงนามซึ่งสอดคล้องกับ หลักธรรมชาติหลักคุณธรรม หลักคุณธรรม และหลักการมีส่วนร่วม

3. สรุปผลการนำเสนอร่างแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมชาติของ สถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2

จากการนำเสนอร่างแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมชาติของ สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้ทรงคุณวุฒิปรากฏ ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์แนวทาง แนวทางการดำเนินการ การติดตามประเมินผล มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ที่ผู้วิจัย ได้ศึกษามา เพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมชาติของสถานศึกษาในศูนย์ เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ต่อไป

อภิปรายผล

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมชาติของสถานศึกษาในศูนย์ เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้ อภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. สภาพการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 พบว่า 1) การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี สถานศึกษามีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายของโรงเรียนเพื่อให้สามารถนำไปเป็นทิศทางในการจัดการศึกษาได้อย่างถูกต้องและยึดเป็นหลัก ในก่อนการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี 2) สถานศึกษามีการประมาณการรายรับของสถานศึกษา เพื่อทราบ วงเงินที่คาดว่าจะได้รับและเพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดวงเงินรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในปีงบประมาณ 3) สถานศึกษากำหนดกรอบวงเงินค่าใช้จ่ายแต่ละปี โดยพิจารณาจากรายได้ที่เป็นเงินงบประมาณแผ่นดิน และเงิน นอกงบประมาณ 4) สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนปฏิบัติการและนำมาประมวล และวิเคราะห์เพื่อดำเนินการสร้างแผนปฏิบัติการประจำปี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนู นวลเป่า ศึกษากลยุทธ์

การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก พบว่าสถานศึกษาส่วนใหญ่ดำเนินการทุกด้าน ทั้งการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบ และการปรับปรุง โดยส่วนมากที่สุด มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี รองลงมาคือ มีการเตรียมการกำกับ ติดตามและประเมินผล การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี และส่วนน้อยที่สุด มีการดำเนินการเผยแพร่ผลการ ตรวจสอบและประเมินผล

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก มี 12 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) พัฒนา สมรรถนะในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง 2) เสริมสร้างระบบข้อมูล 3) พัฒนาระบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ให้มีคุณภาพ 4) เสริมสร้างระบบการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายที่ 5) ส่งเสริมการบริหารงบประมาณของแผนปฏิบัติการประจำปี 6) ยกกระตือรือร้นการทำงานเป็นทีมและการดำเนินงาน 7) ส่งเสริมการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีแบบบูรณาการ 8) เพิ่มขีดความสามารถในการบริหารโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี ให้ตอบสนองแผนกลยุทธ์ 9) พัฒนาระบบและกลไกการกำกับติดตามและประเมินผลการ ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการประจำปี 10) เสริมสร้างประสิทธิภาพการกำกับติดตามและประเมินผล การดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการประจำปี 11) พัฒนาคุณภาพปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำผลการกำกับติดตามและนำผลประเมินมาปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปี 12) ปรับปรุง แผนปฏิบัติการประจำปี ให้เป็นระบบและมีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

3. ผลการประเมินของกลยุทธ์การบริหารจัดการแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดตาก ตามเกณฑ์ การประเมิน พบว่า ทุกรายการมีความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และอยู่ในระดับมากและมากที่สุด

2. แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มีการดำเนินงาน 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี มีการดำเนินงานดังนี้ 1. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม(SWOT) ภายใน (จุดแข็ง จุดอ่อน) และสภาพแวดล้อมภายนอก (โอกาส อุปสรรค) ของสถานศึกษา (หลักนิติธรรมและหลักการมีส่วนร่วม) 2. สถานศึกษามีการกำหนดพันธกิจที่มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สามารถทำให้วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเป็นจริงได้ และใช้ยึดเป็นภารกิจหลัก เป็นเป้าหมายระยะยาวทิศทางที่องค์กรต้องดำเนินไปด้วยความมุ่งมั่นที่จะบรรลุผลในอนาคต (หลักนิติธรรม) 3. สถานศึกษามีการกำหนดเป้าประสงค์ที่มีความเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์และประเมินตัวชี้วัดความสำเร็จต่อไป (หลักนิติธรรมหลักการมีส่วนร่วม) 4. สถานศึกษากำหนดกรอบกลยุทธ์พัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์จากพันธกิจ และเป้าประสงค์ เพื่อนำมาพิจารณาในการกำหนดกลยุทธ์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (หลักนิติธรรมหลักการมีส่วนร่วม)

ขั้นที่ 2) ประมาณการรายรับของสถานศึกษามีการดำเนินงานดังนี้ 1) สถานศึกษาประมาณการรายรับจากเงินงบประมาณจัดสรรจากรัฐ โดยประกอบด้วย งบบุคลากร (เงินเดือน เงินประจำตำแหน่งและค่าจ้าง) งบดำเนินการ (ค่าตอบแทน, ใช้สอยวัสดุสาธารณูปโภค) งบลงทุน (ค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง) งบอุดหนุน (ค่าหนังสือเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ค่าจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ปัจจัยพื้นฐาน) (หลักนิติธรรม,หลักความโปร่งใส) 2) สถานศึกษาประมาณการรายรับเงินนอกงบประมาณ

โดยจะมีเงินสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นเงินอาหารกลางวันหรือเงินโครงการต่าง ๆ เงินรายได้สถานศึกษา เช่น เงินจากสวนปาล์มน้ำมัน เงินจากสวนยางพารา และเงินจากการเข้าร้านขายอาหารในโรงเรียน และเงินบริจาค เช่น เงินจากการทอดผ้าป่าและเงินสนับสนุนจากชมรมศิษย์เก่า (หลักความโปร่งใส, หลักความคุ้มค่า)

ขั้นที่ 3) ประมาณการรายจ่ายของสถานศึกษา มีการดำเนินงานดังนี้ 1. สถานศึกษาศึกษา รายงานการใช้จ่ายงบประมาณปีที่ผ่านมาหรือศึกษารายงานสรุปแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อทราบงบประมาณที่ใช้จ่ายแต่ฝ่ายงานและการใช้จ่ายแต่ละโครงการ กิจกรรมและนำมาพิจารณาในการจัดสรรงบประมาณปีถัดไป (หลักการมีส่วนร่วม) 2. สถานศึกษาแบ่งสัดส่วนค่าใช้จ่ายแต่ละปี ตามโครงสร้างกลุ่มงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการ (60%) กลุ่มบริหารงานทั่วไป (30%) และงบสำรองจ่าย (10%) โดยพิจารณาจากรายได้ที่เป็นเงินงบประมาณ จัดสรรจากรัฐ ตามโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเงินนอกงบประมาณ (หลักนิติธรรม, หลักความคุ้มค่า) 3. ประมาณการรายจ่ายจากงานประจำตามโครงสร้าง กลุ่มงาน กลุ่มบริหารงานวิชาการกลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารงานทั่วไป แต่ละกลุ่มงานจะต้องมีการประมาณการงบประจำตามโครงการ โดยกำหนดโครงการ กิจกรรม เป้าหมาย งบประมาณ ประเภทเงินและผู้รับผิดชอบโครงการ (หลักความโปร่งใส, หลักความคุ้มค่า)

ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผนกลยุทธ์ มีการดำเนินงานดังนี้ 1) สถานศึกษา วิเคราะห์โครงการตามความสอดคล้องกับกลยุทธ์และคัดเลือกโครงการตามความจำเป็นที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา (หลักการมีส่วนร่วม) 2) สถานศึกษาจัดทำรายละเอียดโครงการ กิจกรรม ให้เชื่อมโยงกับกลยุทธ์ ซึ่งรายละเอียดในโครงการประกอบไปด้วยส่วนสำคัญ คือ ชื่อโครงการ มาตรฐาน หน่วยงานที่รับผิดชอบ ผู้รับผิดชอบโครงการ ลักษณะโครงการ ระยะเวลาดำเนินโครงการ สอนกลยุทธ์ หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน งบประมาณ การวัดและประเมินผลและผลที่คาดว่าจะได้รับ (หลักการมีส่วนร่วม) 3) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณให้แต่ละโครงการ กิจกรรม ให้เหมาะสมภายใต้กรอบวงเงินที่ได้ประมาณการไว้ล่วงหน้าตามแผนโครงการ (หลักความโปร่งใส, หลักความคุ้มค่า)

ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ มีการดำเนินงานดังนี้ 1) จัดทำร่างแผนปฏิบัติการประจำปี 2) เสนอโครงการที่ได้รับพิจารณาให้ผู้มีอำนาจเห็นชอบโครงการและอนุมัติ โครงการและเรียงลำดับความสำคัญของโครงการและแยกตามกลยุทธ์ (หลักการมีส่วนร่วม) 3) นำโครงการที่ได้รับอนุมัติแล้วรวบรวมจัดทำรูปแบบและดำเนินการนำแผนออกไปปฏิบัติต่อไป (หลักการมีส่วนร่วม) ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เทิดเกียรติ ทองดอนพุ่ม ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 6 ด้าน โดยสรุปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (เทิดเกียรติ ทองดอนพุ่ม, 2562) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ หลักด้านคุณธรรม รองลงมาคือ หลักความโปร่งใส และรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วม 2) ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 พบว่า ปัจจัยภายในที่ส่งผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้ง 7 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ซึ่งมีการดำเนินการ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบาย ด้านการส่งเสริมบุคลากร ด้านการนำไปใช้ ด้านความรู้ความเข้าใจ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน

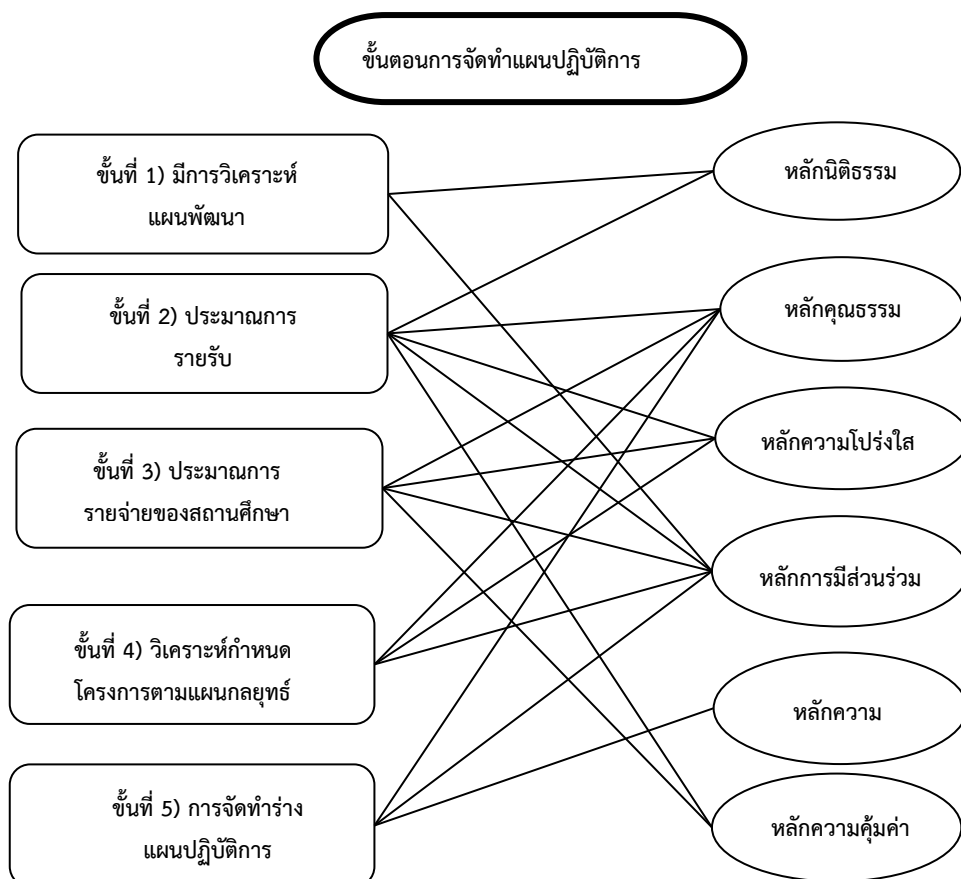
3. นำเสนอร่างแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 มี 5

ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่1) มีการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 3 - 5 ปี ขั้นที่ 2) ประเมินการรายรับของสถานศึกษา ขั้นที่ 3) ประเมินการรายจ่ายของสถานศึกษา ขั้นที่ 4) วิเคราะห์กำหนดโครงการตามแผน กลยุทธ์ และ ขั้นที่ 5) การจัดทำร่างแผนปฏิบัติการ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นว่า การดำเนินงานทั้ง 5 ขั้นตอนประสบความสำเร็จโดยการนำหลักธรรมาภิบาล มาประยุกต์ใช้ทุกข้อ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง เจริญสุข ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ผลการศึกษาพบว่า พบว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีสภาพ การบริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ตามขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ส่วนรูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า รูปแบบซึ่งเป็นวิธีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วย ภารกิจการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แต่ละด้านประกอบด้วยภารกิจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล 6 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า (บรรจง เจริญสุข, 2552)

องค์ความรู้ใหม่

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

แนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อให้แผนปฏิบัติการประจำปีของแต่ละสถานศึกษามีแนวทางการจัดทำเป็นไปในทางเดียวกัน หน่วยงานต้นสังกัดควรให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และติดตาม ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันพัฒนางานเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้ สถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 นำแนวทางไปใช้ภายในสถานศึกษา

สถานศึกษาที่นำแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายการศึกษาที่ 5 จตุภูมิศรีวิชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ควรมีการติดตามและประเมินผลการนำแนวทางไปใช้ สถานศึกษาแต่ละสถานศึกษาควรจัดทำแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาตนเองโดยเฉพาะตามบริบทของพื้นที่ในสถานศึกษา นำไปปรับใช้และข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลร่วมกับองค์กรอื่น เพื่อให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือและพัฒนาเกี่ยวกับการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ควรมีการนำผลการวิจัยแนวทางการจัดแผนปฏิบัติการประจำปีตามหลักธรรมาภิบาลไปศึกษาในเชิงปริมาณ เพื่อให้ทราบแง่มุมต่างๆในเชิงสถิติและได้ข้อมูลที่ละเอียดมากขึ้น ควรมีการศึกษาแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีในสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- ชินวุฒิ ช้างกลาง. (23 สิงหาคม 2565). ขึ้นการประมาณการรายรับของสถานศึกษา. (อรอมล โคกะทิง, ผู้สัมภาษณ์)
- เทิดเกียรติ ทองดอนพุ่ม. (2562). แนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. ใน ปริญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บรรจง เจริญสุข. (2552). การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน. ใน ดุษฎีนิพนธ์บัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เบญจวรรณ ศรีสุกใส. (23 สิงหาคม 2565). ขึ้นการประมาณรายจ่ายของสถานศึกษา. (อรอมล โคกะทิง, ผู้สัมภาษณ์)
- พระราชกฤษฎีกา. (2546). ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. ให้ไว้ ณ วันที่ (9 ตุลาคม พ.ศ. 2546).
- ยุพดี เดชเดโช. (6 กันยายน 2565). ขึ้นการวิเคราะห์แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา. (อรอมล โคกะทิง, ผู้สัมภาษณ์)
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและ สังคมที่ดี พ.ศ.2551. (2542). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 116 ตอน 63. (10 สิงหาคม 2542).